

§ 8. Jeg vil her forudskikke den almindelige Bemærkning, at jeg tror, at man ikke vil gjøre vel i under Forhandlingerne her i Salen at fortabe sig altfor meget i en detailleret Kritik af de Forslag og Ændringsforslag, som foreligge fra forskjellige Sider, thi derved kan man let komme ind i en Uendelighed. Jeg føler mig nemlig forvisset om, at der er intet af de foreliggende Ændringsforslag, uden at det, selv om man vilde gaa ind paa Tanken deri, giver Anledning til en Mængde Detailindvendinger, og jeg skal bemærke, at ligesom den ærede 2den Landsthingsmand for 5te Kreds (Dyebøll) gjorde en Række af flige, væsentlig mod Redaktionen eller Affattelsen rettede Indvendinger med Hensyn til Udvalgets Forslag, saaledes tror jeg ogsaa, at den ærede Landsthingsmands eget Forslag meget vel kunde give Anledning til adskillige af den Slags Grundringer. Jeg skal saaledes blot nævne en enkelt Ting ved hans Forslag, som forekommer mig at maatte kræve en nærmere Bestemmelse, og det hænger sammen med en Bemærkning, som jeg anser det for en Feiltagelse af den ærede Landsthingsmand, at han fremkom med; men denne Bemærkning forklarer jo ganske vist tilbørlig Grunden til denne Mangel, som der i det Mindste efter min Mening er ved hans Forslag, idet det nemlig syntes, som om den ærede Landsthingsmand ikke vilde se nogensomhelst virkelig Forskiel mellem offentlig og privat Politiretsforfølgning, i alt Fald ikke Andet end disse 2 Art. 4 §, som han ønskede bort. Der er imidlertid her en anden Forskiel, som ikke er ganske uvæsentlig, og det er den, at, naar der er Tale om en privat Politifag, kan Citanten hæve den, men det kan han ikke gjøre ved en offentlig. Jeg tror derfor, at der kan gjøres Indvending mod den ærede Landsthingsmands Forslag netop i denne Retning, foruden hvad der kan ansøres mod Tanken selv, hvad jeg siden skal komme tilbage til. Det hejder nemlig efter den ærede Landsthingsmands Forslag, at, naar Lyendet anlægger denne Sag mod Husbonden paa Grund af, at han ikke vil ophæve Paategningen, og under den paastaar Erstatning, kan Sagen ikke blot faae det Udfald naturligtvis, at Husbonden bliver dømt, men den kan ogsaa faae det Udfald, at Lyendet selv bliver dømt. Dette Udfald synes jeg imidlertid, at Lyendet i Reglen vil være stærkt opfordret til at forhindre ved at sige: Jeg hører Sagen, naar Lyendet mærker, at dette vil blive det sandsynlige Udfald, og netop fordi det efter Ændringsforslaget er en privat Politifag, kan Lyendet jo gjøre det. Jeg ser ikke, at der er Nogetsomhelst, der skulde kunne udelukke Lyendet deraf. Lige til Sagen bliver optagen, maa Lyendet kunne sige: Jeg hører den. Jeg mener desfor, at det allerede af den Grund vilde have sin Betydning, at det var en offentlig Politifag. Naar det er Tilfældet, er ingen af Parterne berettiget til, fordi han mær-

ker, at de fremkomne Oplysninger gaa ham imod, at sige: Nu hører jeg Sagen. Jeg nævner imidlertid ikke dette, fordi jeg lægger særlig Vægt derpaa, men kun som et Exempel for nærmere at oplyse det, jeg udtalte, at jeg tror, man maa tage sig i Næt for at komme ind paa en altfor stor Detailkritik af hverandres Forslag med Hensyn til dette Punkt, og jeg antager, at, hvis f. Ex. Thingets Afstemning kunde lægge for Dagen, hvilken Vej man i Hovedsagen vilde gaa med Hensyn til dette Punkt, saa maatte det snarere blive Udvalgets Sag i Forbindelse med de eventuelle Forslagsstillere at konferere om Enkeltighederne i Forslagene. Jeg skal derfor paa dette Trin væsentlig indskrænke mig til det, jeg betragter som Hovedtanken i de foreliggende Forslag og udtale mig med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt jeg mener, at den Hovedtanke dels i og for sig er rigtig, og dels har nogen Mulighed for at kunne gennemføres. Jeg skal da først med Hensyn til Udvalgets Ændringsforslag bemærke, at jeg i og for sig ikke har Noget imod den Tanke, at Parterne skulle henvises til Forligsmægleren paa Landet eller i Kjøbstæderne til Politiretten, naar Spørgsmaal om Paategningens Ophævelse opstaar. Jeg skal foreløbig bemærke, at jeg anser det for meget rigtigt og for et Retfærdighedskrav for Lyendet, at der er en let Udgang til at faae Paategningen ophævet. De Ting hænge sammen; skal det være saaledes, at den ene Part kan tvinge den anden til, at Paategningen indføres, saa maa der ogsaa være en let Udgang for den Paagjældende til at komme ud af Forholdet, thi ellers vil der paadrages ham altfor store Ulemper ved denne Paategning. Stiller man det her ganske i Almindelighed saaledes, at denne Paategning overhovedet ikke kan paatvinges, at den kun kan komme ind, naar begge Parter derom ere enige, saa er der efter min Mening heller ikke nogen naturlig Nødvendighed for, at der skal paavises ekstraordinære lettere Midler til at blive af med Paategningen, thi saa forekommer det mig, at det maa gaa med dette ligesom med ethvert andet Punkt i Kontrakten, nemlig at, naar Parterne indlade sig derpaa, saa vide de, hvad de have at gjøre, og saa maa de føre Sag for at komme til deres formentlige Ret; men netop naar Sagen stilles saaledes, at den ene Part kan tvinge den anden, at den ene Part kan fordrø af den anden, at han skal finde sig i en saadan Paategning, for det Første ved Forholdets Begyndelse, hvor det maatte forsaavidt har mindre praktisk Betydning, men dernæst hver Gang det fortsættes paa Grund af undladt Opgielse, mener jeg ogsaa, at der maa være en let Udgang for den anden Part til at komme ud af Forholdet, og dette gjælder fornemlig om Lyendet, ikke fordi jeg i mindste Maade fastholder den Anskuelse, at Parternes Stilling skal være forskjellig, men ganske simpelt af den Grund, at en saadan Paategning jo er Lyendet ganske ander-